

45. MAUN SURESİ - 1

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

- أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ ۚ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ۙ
- وَلَا يَحْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۚ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۙ
- الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۙ الَّذِينَ هُمْ يُرَآؤْنَ ۖ
- وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۖ

MAÛN SÛRESİNİN TEFSİRİ (1)

SÛRENİN MEÂLİ:

Rahmân ve Rahim olan Allah'ın adıyla

1. Dini yalan sayanı gördün mü?
2. İşte o'dur, yetimi itip, kakan,
3. Ve o'dur, yoksulu doyurmaya yanaşmayan,
4. Vay o namaz kılanların haline ki,
5. Onlar kıldıkları namazdan gafildirler.
6. Onlar, gösteriş için ibâdet yaparlar.
7. Ve yardımı engellerler.

SÛRENİN ÖZELLİKLERİ:

Mâûn sûresi Mekke’de nâzil olmuştur. 7 âyettir. Mâûn kelimesi, zekât, sadaka, iyilik yapmak, faydası bulunan herhangi bir şey, komşular arasında ödünç verilen şeyler anlamına gelir.¹ Bu sûrede “**Mâûn**” kelimesi geçtiği için sûreye “**Mâûn sûresi**” denilmiştir. Kureyşliler, Allah’ın verdiği nimetlere nankörlük yapmışlardı. Zira Allah’a itaat ve ibâdet etmeleri gerekirken, buna yanaşmamaları, cezaya uğrayacaklarına inanmamaları, dini yalanlamaları nankörlüğün en üst derecesidir.

Mâûn sûresi, Kureyş Kabilesi’nin bu isyan, yalanlama ve nankörlüğünü ortaya koymaktadır.

SÛRENİN TEFSİRİ:

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْأَيْمَانِ

„Dini yalan sayanı gördün mü?“

Bu hitap, Resûlullah (s.a.v.)’e ve bu hitaba yetenekli herkesedir. Bu ifade, dikkat çekmek için bir uyarıdır. Yani, “Ey Muhammed! Kureyş içinde küfredenlerin neler yaptıklarını görerek anladın, tanıdın ya!” demektir.

Dini yalanlayanı, hesap gününü, ceza ve mükâfâtı, inkâr edeni gördün mü? Dini yalanlayan kişinin, As b. Vail, Velid b. Muğire veya Ebu Cehil olduğu rivayet edilmiştir.² Bunlar, âhireti ve kıyâmeti inkâr ederek, alay edenlerdi.

فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ

„İşte o’dur, yetimi iten, kakan“

Yani o, şiddet ve zorbalıkla yetimi iten, ezip zulmeden ve hakkını vermeyendir.

Rivayete göre Ebu Cehil, bir yetimin vâsisi (velisi) idi. Yetim, bir gün Ebu Cehil’e çırılçıplak bir şekilde gelerek malının bir kısmını istedi. Ebu Cehil ise onu itip-kakarak kovdu. Kureyş’in ileri gelenleri de çocuğu, yardım etmesi için Hz. Peygamber (s.a.v.)’e göndererek bununla alay etmek istediler.

Yetim, bunların asıl maksadını bilmediği için, Resûlullah (s.a.v.)’e gelerek Ebu Cehil’den malını almasını ve kendisine vermesini istedi. Resûlullah (s.a.v.), hiçbir ihtiyaç sahibini geri göndermezdi. Hemen çocukla beraber Ebu Cehil’in evine gitti ve çocuğun malını istedi. Ebu Cehil, hemen buyurun diyerek çocuğun malını verdi.

Bunu gören Kureyş’in ileri gelenleri Ebu Cehil’e koşarak:

“Sen de sapıttın, Muhammed gibi çocuklaştın” diyerek ona kızdılar. Ebu Cehil ise:

¹ Hak Dini Kur’an Dili, Elmalılı M. Hamdi Yazır, C.9, sh.173

² Tefsîr-i Kebîr, Fahrüddîn er-Râzî, C.23, sh.440

“Hayır, ben sapıtmadım. Fakat onun sağında ve solunda birer canavar gördüm.

Eğer çocuğun malını vermezsem beni öldürmelerinden korktum” diyerek cevap verdi.³

Bu âyet, hesap gününe inanmayan, dinsiz, imansız ve insafsız, Allah’tan korkmayan, merhametsiz insanların yetime, öksüze ve fakire nasıl davrandıklarını açıkca ortaya koymaktadır.

Alınacak Dersler:

1. Allah’ın nimetlerinden faydalandığı halde dini yalanlamak en büyük nankörlüktür.
2. Dini yalanlayan, hesap gününü inkar eden insanlar yetimi itip kakar, ezip zulmeder ve hakkını vermez.
3. Resûlullah (s.a.v.), hiçbir ihtiyaç sahibini geri çevirmez, yardımcı olurdu. Her müslümanın böyle olması gerekir.

Not:

4. Bu sureyi Elmalılı, Şıfa Tefsiri ve Tefhimu’l Kur’an tefsirlerinden karşılaştırmalı olarak okuyunuz.

³ Hak Dini Kur’an Dili, Elmalılı M. Hamdi Yazır, C.9, sh.176